

ANDRZEJ DERDZIUK

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Teologii, Polska

aderdziu@kul.pl

ORCID: 0000-0003-4678-726X

Sprawozdanie z działalności Zarządu Stowarzyszenia Teologów Moralistów w Polsce za lata 2019-2022

Stowarzyszenie Teologów Moralistów powstało w roku 2007 podczas spotkania naukowego w Kamieniu Śląskim jako kontynuacja działającej od 1958 roku Sekcji Teologów Moralistów Polskich¹. Osobowość prawną kościelną otrzymało po zatwierdzeniu statutu przez Konferencję Episkopatu Polski na zebraniu plenarnym w dniach 18-20 czerwca 2010 roku². Nowy Zarząd Stowarzyszenia Teologów został wybrany na spotkaniu Stowarzyszenia dnia 10 czerwca 2019 roku w Poznaniu w składzie: prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap (KUL) – przewodniczący; ks. prof. dr hab. Marian Machinek (UWM) – wiceprzewodniczący; ks. dr Jarosław A. Sobkowiak MIC (UKSW) – sekretarz; ks. dr hab. Andrzej Pryba (UAM) – członek zarządu; ks. dr Wojciech Surmiak (UŚ) – członek zarządu³. Zarząd rozpoczął swoją trzyletnią kadencję od spotkania roboczego, podczas którego ustalono miejsce i czas najbliższej sesji układowej program spotkania naukowego w roku 2020.

1. Doroczne spotkanie naukowe w roku 2020

Spotkanie organizacyjne odbyło się 11 stycznia w 2020 roku w klasztorze księży marianów w Warszawie przy ulicy Dembińskiego 2. Podczas wymiany zdań na temat

¹ Por. Ariusz Małycka, *Dzieje Sekcji Teologów Moralistów Polskich w latach 1958-2000*, Lublin 2001, s. 28.

² Por. Ireneusz Mroczkowski, *Sprawozdanie Zarządu Stowarzyszenia Teologów Moralistów z działalności w latach 2006- 2010*, <https://teologiamoralna.pl/2010/10/sprawozdanie-zarządu-stm/>.

³ Por. Robert Pilch, Michał Mrozek, *Sprawozdanie ze zjazdu Stowarzyszenia Teologów Moralistów, 9-11 czerwca 2019 roku, Poznań*, „Teologia i Moralność” 2019, t. 14, nr 2 (26), s. 271-277.

problematyki przyszłego spotkania zaproponowano, aby zorganizować je w Domu Rekolekcyjnym Księżówka w Zakopanem. Terminem zjazdu był tradycyjnie drugi tydzień czerwca. Przedmiotem obrad miało być zagadnienie związane z rocznicami urodzin św. Jana Pawła II i spodziewaną beatyfikacją Stefana Wyszyńskiego. Tytuł sympozjum brzmiał: *Profetyczny wymiar przesłania św. Jana Pawła II i bł. Stefana Wyszyńskiego*. W programie przewidziano odpowiednie referaty i następnie uzgodniono ich brzmienie z poszczególnymi autorami.

W ramach pierwszej sesji poświęconej św. Janowi Pawłowi II chciano ukazać nowe zjawisko, które w przestrzeni publicznej nazywa się odjanieprawienie albo dewojtylizacja. Chodzi o wysiłki niektórych środowisk świadomie niszczących i deprecjonujących dziedzictwo duchowe polskiego papieża. W ramach sesji mieli wystąpić: prof. dr hab. Katarzyna Zagórska z UAM w Poznaniu z referatem *Język religijny we współczesnej kulturze*; o. dr Maciej Zięba OP z wykładem *Dziedzictwo pomnikowe – versus żywy pomnik*. Sesja druga została przewidziana jako nawiązanie do osoby i przesłania Sługi Bożego Stefana kardynała Wyszyńskiego w związku z oczekiwaną beatyfikacją. Referaty mieli wygłosić: prof. dr hab. Mieczysław Ryba z KUL-u na temat *Kapłan – lider – mąż stanu* oraz dr hab. prof. UKSW Grzegorz Łęcicki, który miał mówić o zagadnieniu *Przesłanie dotyczące uwarunkowań kulturowych rodziny*.

W ramach sesji trzeciej zamierzono skupić się na zadaniach Kościoła, w tym szczególnie teologów moralistów, w zakresie przekazywania duchowego dziedzictwa obu wielkich Polaków i aktualnej obrony wartości przez nich reprezentowanych. W programie sesji zaplanowano dwa wystąpienia: dr hab. prof. UŚ Arkadiusza Wuwera *Profetyczny wymiar nauczania społecznego Kościoła* oraz prof. dr hab. Andrzeja Derdziuka OFMCap z KUL *O adekwatną teologię moralną na obecne czasy*. Jak zawsze drugiego dnia spotkania przewidywano Walne Zebranie Stowarzyszenia Teologów Moralistów, podczas którego dokonywano podsumowania prac zarządu, przedstawiano sprawozdania i podejmowano decyzje dotyczące nowych członków oraz wskazywano tematykę i miejsce przyszłego spotkania naukowego. Spotkanie braterskie, które ma na celu integrację członków Stowarzyszenia, miało być ubogacone obecnością autora filmu „Apartament” Macieja Czajkowskiego.

Podczas drugiego dnia obrad miała się odbyć sesja w postaci spotkań grupowych. Członkowie zarządu zaproponowali tematy: *Współczesna wojna kulturowa, Przekaz wartości ewangelicznych, Służba życiu dzisiaj, Non possumus – czy i gdzie konieczne dzisiaj?* oraz *Wiara – wspólnota – naród*. Doktor Magdalena Lipińska z Olsztyna zgłosiła temat: *Obraz kobiety w tekstach Kardynała Stefana Wyszyńskiego wygłoszonych w latach 1955-1981*. Jak zwykle miało też być sprawozdanie z dyskusji w grupach oraz podsumowanie spotkania.

Z racji epidemii koronawirusa i obostrzeń sanitarnych nie doszło do spotkania w Zakopanem. Zarząd postanowił odłożyć je na jesień, do czasu unormowania się sytuacji epidemicznej. Zaplanowano, że odbędzie się w domu księży pallotynów w Konstancinie Jeziornej 25-27 października 2020 roku. Niestety, także ono nie doszło do skutku i dlatego w poniedziałek 26 października 2020 roku zorganizowano jednodniową sesję *online* na platformie Microsoft Teams. Ograniczono ją do jednego

referatu naukowego oraz walnego zebrania i sprawozdania z działalności. Tytuł całości brzmiał: *Profetyczny wymiar przesłania św. Jana Pawła II*. Po powitaniu uczestników przez przewodniczącego Stowarzyszenia swoje wystąpienie na temat *Tracone dziedzictwo – tracona pamięć i tożsamość* zaprezentował przez łącza internetowe ks. prof. Paweł Bortkiewicz TCH z UAM w Poznaniu. Potem odbyła się dyskusja oraz prezentacja osiągnięć naukowych członków Stowarzyszenia. Podjęto też rozmowę na temat następnego zjazdu w zakresie tematyki i miejsca oraz sposobu jego realizacji.

2. Sympozjum stowarzyszenia teologów moralistów w roku 2021

W styczniu 2021 roku zarząd ponownie spotkał się w Warszawie, by przedyskutować kwestię organizacji dorocznego spotkania naukowego. Ustalono jego termin na 13-15 czerwca 2021 roku w domu rekolekcyjnym w Licheniu. Tematyka obejmowała kwestie funkcjonowania Kościoła podczas pandemii koronawirusa. Tytuł całości sformułowano następująco: *Kościół w pandemii – pandemia w Kościele*. W ramach trzech sesji przewidziano siedem referatów oraz zaplanowano sesje grupowe, w których wyłoniono dwa zespoły dyskusyjne. Spotkanie miało się zacząć od Mszy świętej pod przewodnictwem biskupa włocławskiego ks. bpa Alojzego Meringa, który w międzyczasie ustąpił ze stanowiska i został biskupem seniorem. Na jego miejsce Stolica Apostolska mianowała ks. bpa Krzysztofa Wętkowskiego, do którego wysłano stosowne zaproszenie.

Z racji trwania pandemii i obostrzeń sanitarnych oraz zastrzeżeń niektórych członków Stowarzyszenia spotkanie nie odbyło się w formie stacjonarnej, ale zostało zorganizowane za pomocą platformy Microsoft Teams. Pierwszej sesji zatytułowanej *Fenomenologia pandemii* przewodniczył ks. dr hab. Andrzej Pryba MSF, prof. UAM. W jej ramach wystąpiła prof. dr hab. n. med. Alicja Wiercińska-Drapało z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, ordynator Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie, która wygłosiła referat: *Pandemia – spojrzenie epidemiologa*. Następnie swoje wystąpienie *Pandemia – spojrzenie psychologa/psychiatry* zaprezentował psychiatra, prof. dr hab. Łukasz Święcicki kierownik kliniki w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Trzecią perspektywę ukazał prof. KUL dr hab. Arkadiusz Jabłoński, dziekan Wydziału Nauk Społecznych KUL, mówiąc na temat: *Pandemia – spojrzenie socjologa*.

Drugiej sesji zatytułowanej *Kościół w pandemii* przewodniczył ks. prof. dr hab. Marian Machinek MSF. Wskazano na zadania Kościoła wobec wiernych i potrzebę rozróżnień teologicznych. Jako pierwszy głos zabrał ks. prof. dr hab. Bogumił Gacka MIC z UKSW, który mówił na temat *Światło Tajemnicy Wcielenia w sytuacji pandemii*. Wskazał on na kwestie dogmatyczne w zakresie rozumienia misji Kościoła. Kolejny referat wygłosił ks. dr hab. Piotr Kieniewicz MIC z Warszawy, omawiając kwestię *Wyzwanie pandemii – apokaliptyczne wizje świata*.

Sesja zatytułowana *Pandemia w Kościele* była moderowana przez ks. dr. Wojciecha Surmiaka z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Przewidziano w niej dwa refe-

raty. Pierwszy z nich został podjęty przez ks. prof. dr. hab. Piotra Morcińca z Uniwersytetu Opolskiego, który przedstawił zagadnienie *Spór o ograniczenie praw i wolność jednostki w pandemii*. Prelegent wskazał na etyczne kwestie obostrzeń covidowych, które krępowały wolność jednostek i ograniczały działalność duszpasterską Kościoła. Z kolei ks. prof. dr. hab. Antoni Bartoszek z Uniwersytetu Śląskiego w referacie *Spór o Eucharystię w pandemii* przedstawił problematykę różnego podchodzenia do sprawowania Eucharystii oraz sposobów jej przeżywania i przyjmowania w warunkach obostrzeń sanitarnych.

Istotnym punktem spotkania teologów moralistów było Walne Zebranie Stowarzyszenia, podczas którego zgodnie ze statutem zatwierdzono sprawozdanie zarządu i rozliczenie finansowe, przyjęto nowych członków oraz podjęto dyskusję nad terminem, tematem i miejscem przyszłorocznego spotkania. Przyjęto też protokół z posiedzenia Komisji Rewizyjnej.

Wprowadzona od pewnego czasu sesja czwarta w ramach dorocznych spotkań ma na celu umożliwienie prezentacji swoich osiągnięć naukowych młodym przedstawicielom Stowarzyszenia, którzy biorą udział w pracach tego gremium moralistów. Jako pierwszy przedstawił swój referat dr hab. Adam Zadroga z KUL-u, który podjął kwestię *Moralne aspekty zarządzania przedsiębiorstwem społecznym z perspektywy zasad katolickiej nauki społecznej*. W drugim referacie zatytułowanym *Pandemia – świat nad przepaścią* dr Małgorzata Prusak z Olsztyna omówiła kwestię podejrzanych etycznie działań organizacji zarządzających zdrowiem publicznym. Ksiądz dr Marcin Szczodry z Uniwersytetu Szczecińskiego przedstawił referat *Etyczny wymiar prac nad przygotowaniem szczepionki przeciw Covid-19*. Spotkanie, mimo prowadzenia go w przestrzeni Internetu, umożliwiło moralistom ożywioną dyskusję na istotnymi problemami wywołanymi przez zjawisko pandemii⁴.

3. Sesja naukowa stowarzyszenia w Licheniu w roku 2022

W ramach przygotowań do dorocznego spotkania teologów moralistów Zarząd Stowarzyszenia spotkał się za pośrednictwem łączy internetowych 12 lutego 2022 roku w celu omówienia programu i obsady personalnej zjazdu. Podjęto decyzję o zorganizowaniu spotkania stacjonarnego w Domu Rekolekcyjnym Arka w Licheniu w dniach 12-14 czerwca 2022 roku. Jako przedmiot rozważań wybrano kwestię lękowych reakcji na zachodzące zmiany w świecie i ustalono tytuł spotkania *Lęk jako wyzwanie moralne*. W programie przewidziano cztery sesje, z których ostatnia odbyła się w dwóch grupach.

Symposium odbyło się zgodnie z przewidzianym programem. Uczestniczyło w nim ponad pięćdziesięcioro teologów moralistów. Rozpoczęto je uroczystą Mszą świętą w kaplicy domu rekolekcyjnego, podczas której kazanie wygłosił ks. prof. dr. hab. Antoni Bartoszek z UŚ. Przypomniwał on postać patrona dnia, św. Antoniego z Padwy oraz przedstawił wskazania płynące z jego życia i działalności.

⁴ Por. Andrzej Derdziuk, *Doroczne spotkanie Stowarzyszenia Teologów Moralistów w Polsce*, „Teologia i Moralność” 2021, t. 16, nr 1 (29), s. 233-235.

Pierwszej sesji przewodniczył ks. dr hab. Andrzej Pryba MSF, prof. UAM. Nosiła ona tytuł *Fenomenologia lęku*. W jej ramach zaprezentowano trzy wykłady. Ksiądz dr hab. Dariusz Krok, prof. UO, w referacie *Lęk, fobia, strach – perspektywa psychologii klinicznej* omówił kwestię rozróżnienia pojęć dotyczących tego zjawiska oraz wskazał na zagrożenia rozpowszechnienia negatywnych podejść do rzeczywistości. Ksiądz dr Grzegorz Ciuła z Gliwic w wystąpieniu zatytułowanym *Lęk jako element determinujący czyn ludzki* ukazał moralną ocenę działań podejmowanych pod wpływem strachu i dokonał rozróżnień w zakresie różnych sytuacji etycznych. Doktor Anna Rygielska-Kowalczyk z Pracowni Dialogu w Warszawie ukazała zagadnienie lęku od strony terapeutycznej w referacie *Drogi radzenia sobie z lękiem*. Po tych wystąpieniach rozwinęła się dyskusja, w której podkreślano zagrożenia płynące z nadmiernej ekspresji lęku przez różne osoby.

Drugiej sesji, zatytułowanej *Strach w przestrzeni publicznej*, przewodniczył ks. dr Jarosław A. Sobkowiak MIC z UKSW w Warszawie. Referat *Zarządzanie strachem w perspektywie współczesnych katastrofizmów* wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Gocko SDB z KUL-u. Wystąpienie miało charakter prezentacji różnych strategii w zakresie opanowywania strachu. O. prof. dr hab. Borys Soiński OFM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawił referat zatytułowany *Model silnego przywództwa jako antidotum na strach*. Autor prezentacji zanalizował postawy zajmowane przez osoby dominujące w społecznościach i formy reagowania na ich zachowania.

W trzeciej sesji pod przewodnictwem ks. dr. hab. prof. KUL, Tadeusza Zadykowicza z Lublina zatytułowanej *Drogi pokonywania lęku* jeszcze raz powrócono do kwestii teologicznego punktu spojrzenia na zagadnienie lęku i strachu. Jako pierwszy swoje wystąpienie zaprezentował ks. prof. dr hab. Zbigniew Wanat z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, który podjął kwestię *Bojaźń Boża początkiem mądrości*. Wskazując na biblijne aspekty tego zagadnienia, podkreślił potrzebę właściwej postawy wobec Boga i konieczność ujmowania zjawiska strachu w perspektywie wiary. Ksiądz dr Wojciech Surmiak omówił zagadnienie zatytułowane *Chrześcijańskie pojęcie męstwa i wielkoduszności*. Autor rozważał zadany mu temat w perspektywie aretologii. W dyskusji po referatach podkreślono wagę ujęcia teologicznego oraz konieczność powrotu do tradycyjnej nauki o cnotach.

W ramach Walnego Zebrania Stowarzyszenia Teologów Moralistów wysłuchano sprawozdań przewodniczącego i sekretarza zarządu, w których wskazano na podejmowane działania wspólnoty polskich moralistów oraz zaprezentowano stan liczbowy Stowarzyszenia, kwestię finansów i zagadnienia techniczne związane z funkcjonowaniem strony internetowej. Po trzyletniej kadencji dotychczasowego zarządu przystąpiono do wyboru nowych władz Stowarzyszenia. W nowym zarządzie znalazły się następujące osoby: ks. prof. dr hab. Marian Machinek (UWM) – przewodniczący; o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk (KUL) – wiceprzewodniczący; ks. dr Jarosław A. Sobkowiak MIC (UKSW) – sekretarz; ks. dr hab. Andrzej Pryba, prof. UAM – członek zarządu oraz ks. prof. dr hab. Zbigniew Wanat (UMK) – członek zarządu. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: dr hab. Małgorzatę Królczyk (UPJPII), ks. dr. Wojciecha Surmiaka (UŚ) oraz ks. dr. hab. Tadeusza Zadykowicza (KUL).

Drugi dzień obrad poprzedziła Msza święta w bazylice licheńskiej, której przewodniczył ks. prof. Marian Machinek. Homilię wygłosił ks. dr hab. Sławomir Nowosad, prof. KUL, który wskazał na elementy rachunku sumienia teologa moralisty. W ramach sesji zatytułowanej *Teologia moralna wobec aktualnych wyzwań* uczestnicy podzielili się na dwie grupy tematyczne. Zagadnienie *Strach w kulturze* podjęli: ks. dr Jarosław A. Sobkowiak MIC (*Sztuczna inteligencja – nowe źródło strachu?*), dr Aleksandra Kłós-Skrzypczak (*Fake news – produkt medialny czasów postprawdy*) oraz ks. dr Marcin Szczodry (*Lęki młodego pokolenia*).

W drugiej grupie obradującej pod hasłem *Wyzwania osobiste i społeczne* referaty wygłosili: prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap z KUL (*Lęki Maryi i Józefa*) i dr hab. Adam Zadroga z KUL (*Realizacja zasady dobra wspólnego przez przedsiębiorstwa społeczne*). Prezentacja o. dr. Michała Mrozka OP z Instytutu Tomistycznego w Warszawie została zrealizowana za pośrednictwem łączy internetowych i dotyczyła kwestii *Hierarchia cnót w ujęciu św. Tomasza z Akwinu i jej praktyczne znaczenie*.

Dyskusja po referatach i sprawozdaniach z obrad obu grup potwierdziła aktualność zaproponowanego tematu dotyczącego strachu we współczesnym świecie. Ukazała też złożoność tego zagadnienia i swoistą ambiwalencję zjawiska lęku. Jest on bowiem czymś, co może paraliżować człowieka i utrudniać mu działanie, ale też może mobilizować do szukania pomocy, gdy sygnalizuje człowiekowi nieumiejętność radzenia sobie w trudnościach i niewydolność systemu odpornościowego. Uświadomiono sobie nagłą potrzebę pogłębionej refleksji nad katastrofizmami rozpowszechnionymi w życiu społecznym i konieczność szukania środków właściwego zagospodarowania działań przeciwdziałających uleganiu niezdrowemu lękowi i rozpowszechnionym fobiom społecznym.

4. Inne formy działania zarządu Stowarzyszenia

Środowisko teologów moralistów w Polsce obejmuje sto kilkadziesiąt osób wykładających ten przedmiot w seminariach duchownych i instytutach teologicznych na wydziałach polskich uniwersytetów. W Stowarzyszeniu udziela się ponad siedemdziesiąt osób, które też biorą czynny udział w dorocznych spotkaniach naukowych. Istotną rolę Stowarzyszenia jest jednocześnie wysiłków w formacji stałej osób uprawiających teologię moralną oraz wskazywanie na aktualne wyzwania stojące przed tym środowiskiem. Należy do nich głoszenie prawdy Ewangelii i rozwijanie oraz obrona nauki Kościoła w zakresie wskazań dotyczących moralności chrześcijańskiej. Teologowie i teolożki powinni mieć świadomość, że wypowiadając się w imieniu Kościoła w kwestiach moralnych, mają zadanie głoszenia zdrowej nauki i adekwatnego odpowiadania na dylematy moralne ludzi naszych czasów. Poczucie odpowiedzialności za kształt wiary i postaw moralnych katolików w Polsce winno skłaniać ich do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne jest też czytelne zabieranie głosu w debatach społecznych oraz uczestnictwo w gremiach rozwijających naukę i wpływających na kształtowanie opinii.

Zarząd Stowarzyszenia, organizując doroczne spotkania, inicjuje dyskusje oraz stwarza platformę do wyrażania opinii. Ważne jest też zapraszanie przedstawicieli innych nauk i reprezentantów innych idei i poglądów, by podejmować dialog i otwierać się na nowe wyzwania. Po dorocznych spotkaniach zarząd, uzyskawszy zgodę członków Stowarzyszenia, podejmował inicjatywy w postaci wydawania oświadczeń publikowanych w mediach katolickich i nagłaśnianych w przestrzeni publicznej w Polsce.

W 2019 roku wydano oświadczenie dotyczące oskarżeń duchownych Kościoła katolickiego o przestępstwa wykorzystania seksualnego małoletnich. Napisano w nim między innymi: „Jako członkowie Stowarzyszenia Teologów Moralistów apelujemy o wzmoczenie wysiłków zmierzających do wyeliminowania zjawisk pedofilii z życia społecznego, gdziekolwiek się one pojawiają. [...] Jako ludzi wierzących, świeckich i duchownych, szczególnie boleśnie dotykają nas przypadki pedofilii wśród duchownych, które spowodowały głęboką krzywdę niewinnych młodych osób i niweczą pracę ewangelizacyjną licznych zastępów zaangażowanych kapłanów oraz osób konsekrowanych i świeckich. [...] Jednocześnie obserwujemy tendencję do wiązania tego problemu jedynie ze środowiskiem katolickich duchownych, a próby ukazania szerszej skali nadużyć seksualnych wobec osób nieletnich w całym społeczeństwie traktuje się jako działanie odwracające uwagę od nadużyć seksualnych w Kościele. [...] Opowiadamy się za rzetelną i otwartą dyskusją społeczną na temat wizji ludzkiej seksualności oraz prowadzeniem obiektywnych badań w zakresie przyczyn powstawania zaburzeń w tej sferze ludzkich zachowań. Owocem tych działań winna być rzetelna formacja moralna prowadząca do odnowy sumień”⁵.

Owocem spotkania naukowego w roku 2020 było wydane oświadczenie broniące dobrego imienia Świętego Jana Pawła II. Napisano w nim między innymi: „Mając świadomość spójnej postawy moralnej świętego Jana Pawła II i jego wielkich zasług w ukazywaniu i umacnianiu wzorców świętości, stajemy w poczuciu długu wdzięczności wobec osoby Świadka nadziei i zabieramy głos w obronie jego dobrego imienia. Jako kapłani i świeccy skupieni w Stowarzyszeniu Teologów Moralistów jesteśmy poruszeni bezpodstawnymi atakami na pamięć o wielkim Polaku i prosimy o poszanowanie tego, co dla nas jest święte. [...] Doceniając wkład Jana Pawła II w budowanie cywilizacji miłości, który wyraził się w jego trosce o zwalczanie nadużyć i piętnowanie wykroczeń moralnych, opowiadamy się przeciwko rozszerzaniu niepopartych żadnymi dowodami oskarżeń o jego rzekomych zaniedbaniach w reagowaniu na poznane przypadki negatywnych zachowań duchownych i świeckich. [...] Oczekujemy, że cierpliwie prowadzona praca badawcza powołanych w tym celu odpowiednich gremiów naukowych i instytucji kompetentnych do wyjaśniania różnych wątpliwości pozwoli ukazać prawdziwą postawę Jana Pawła II”⁶.

Innym przejawem działalności przedstawicieli Stowarzyszenia jest upamiętnianie postaci zmarłych moralistów, którzy zasłużyli się dla kształtowania oblicza tego śro-

⁵ <https://www.ekai.pl/moralisci-apeluja-o-wyeliminowania-pedofilii-z-zycia-spoecznego/>.

⁶ <https://www.ekai.pl/stowarzyszenie-teologow-moralistow-w-polsce-broni-dobrego-imienia-sw-jana-pawla-ii/>.

dowiska. W okresie ostatnich trzech lat wydano dwie książki pamiątkowe poświęcone zmarłym teologom. Są to pozycje: *Człowiek Bogu. Człowiek człowiekowi. Człowiek światu. Księga pamiątkowa dedykowana śp. Ks. prof. dr hab. Alojzemu Drożdżowi (1950-2019)*, pod redakcją ks. Wojciecha Surmiaka (Księgarnia św. Jacka, Katowice 2020) oraz *Dyscyplina rozumu i uczciwość serca. Ks. Ireneusza Mroczkowskiego (1949-2020) sposób uprawiania teologii moralnej*, pod redakcją o. Andrzeja Derdziuka i ks. Wojciecha Kućko (Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2020).

Podczas spotkań naukowych Stowarzyszenia nie tylko toczą się dyskusje na aktualne tematy dotyczące sytuacji moralnej katolików, ale jest też okazja do prezentacji najnowszych publikacji przygotowanych i wydanych przez członków Stowarzyszenia. Liczba ukazujących się publikacji jest imponująca i obejmuje nie tylko prace naukowe, ale też pozycje popularyzujące naukę. Istniała tradycja, zawieszona na czas pandemii, że nagradzano najlepszą książkę z danego roku kalendarzowego. Stowarzyszenie sprawuje patronat nad czasopismem „Teologia i Moralność”, które ukazuje się na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jego redaktorem jest od lat ks. dr hab. prof. UAM, Andrzej Pryba MSF. Istnieje też strona internetowa Stowarzyszenia, która prezentuje wybrane treści dotyczące życia Stowarzyszenia.

W gronie Episkopatu Polski jest kilku teologów moralistów, aktualnych biskupów, którzy brali czynny udział w pracach Stowarzyszenia. Członkowie Stowarzyszenia sprawują odpowiedzialne funkcje macierzystych uczelniach, wypełniając posługi prodziekanów, dziekanów i członków władz rektorskich. Pięciu moralistów należy do Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2020-2023. Dwoje teologów moralistów jest członkami Polskiej Komisji Akredytacyjnej i dwaj księża profesorowie są ekspertami tejże Komisji.

Wskazane przejawy działalności członków Stowarzyszenia nie wyczerpują całego zakresu ich aktywności w Kościele i świecie, ale ukazują ogrom zaangażowania i ujawniają duży potencjał tego gremium. W istocie wyzwania stojące przed nauczycielami teologii moralnej są dużo większe i skłaniają do wzmożenia wysiłków i podejmowania nowych inicjatyw.